

RAVNOPRAVNOST Kontinuirano povećanje broja visokoobrazovanih žena

Više visokokvalificiranih žena nego muškaraca

Predviđa se da će sve više visokoobrazovanih žena uzrokovati njihovu prevagu na tržištu rada, dok će visokoobrazovanih muškaraca biti sve manje

Katarina DIMITRIJEVIĆ HRNKAŠ

Unatrag nekoliko desetljeća kontinuirano se povećava broj visokoobrazovanih žena, koje sada čine 60 posto onih koji dolaze do diplome. Zanimljiv je to fenomen koji će u budućnosti uzrokovati prevagu žena s visokim obrazovanjem na tržištu rada, dok će muškaraca biti sve manje. Već sada su pojedini fakulteti potpuno »feminizirani«, a početak promjene odnosa snaga u obrazovanju prati se od 1960. godine, kada je među onima koji dolaze do diplome bilo samo 32 posto žena.

Sektorska segregacija

Predstojnica Vladina ureda za ravnopravnost spolova Helena Štimac Radin upozorava na razliku između odnosa visokoobrazovanih muškaraca i žena. »Ako se trend nastavi, doći će do promjene na tržištu rada, jer će biti mnogo više visokokvalificiranih žena nego muškaraca. Već sada žene brojčano podjednako dolaze do doktorata kao i muškarci«, kaže *Vjesnikova* sugovornica. I u drugim su sektorima žene brojčano jače, ali je riječ o sektorskoj segregaciji, odnosno jednoj vrsti diskriminacije. Tako ih je više u tekstilnoj industriji, državnoj upravi i socijalnoj zaštiti, a to su poslovi s uglavnom nižim plaćama. Isto tako, žene u prosjeku primaju 20 posto niže plaće od svojih kolega na istome radnom mjestu.

Upravo je zapošljavanje i položaj žena na radnome mjestu jedna od najboljih točaka ravnopravnosti spolova. Udio žena u nezaposlenima

Više od 60 posto visokoobrazovane populacije čine žene, a taj broj se iz godine u godinu povećava

Visoke kazne za neravnopravnost na izbornim listama

Do trećeg izbornog ciklusa sve stranke na svojim kandidacijskim listama ne smiju imati manje od 40 posto jednog spola. Inače će plaćati kazne do 20.000 do 50.000 kuna. Budući da se kazne izriču za svaku pojedinu listu - op-

ćine i grada - ti se iznosi zbrajaju, pa na kraju kazne mogu biti i vrlo visoke. Zbog toga će stranke najvjerojatnije voditi više računa o sastavljanju svojih izbornih lista jer sigurno nijedna nema viška novca da bi ih plaćala.

veći je od 62 posto dok ih je 2002. godine bilo samo 32 posto. Zabrinjava da udio žena među nezaposlenima i dalje nezaustavljivo raste. Osim dobne diskriminacije pri zapošljavanju, žene su te koje se redovito susreću s neugodnim pitanjima o tome planiraju li obitelj ili djecu.

»Takva su pitanja kod nas zakonom zabranjena. No, kod nas ne postoji praksa podizanja prijave zbog takve diskriminacije«, kazala je Štimac Radin. A kazne se penju od 30.000 do 300.000 kuna. Ipak, nije poznato da je itko od poslodavaca bio zbog toga kažnjen, a po istraživanju koje je Ured proveo, čak 60 posto žena susreće sa zabranjenim pitanjima na razgovoru za posao.

Bolje stanje u politici

Dobro je što se politika pokazuje kao plodno tlo za afirmaciju žena te opredijeljenost za ravnopravnost spolova više nije samo deklarativna. U Uniji je trend imati što više žena u vladi, bez obzira je li riječ o vladama lijevog ili desnog centra. Tako je i kod nas u državnoj politici, no zabrinjava i dalje slaba afirmacija žena na lokalnim razinama, jer je samo 11 posto žena na čelu gradova.

»Dobro je što se Zakonom o ravnopravnosti spolova definira što znači imati podzastupljenost jednog spola, te se definira da na izbornim listama ne smije biti manje od 40 posto jednog spola. Naravno da se to prije svega odnosi na žene«, rekla je Štimac Radin. Bit će zanimljivo pratiti predstojeće lokalne izbore i provjeriti je li opredijeljenost političara za spolnu ravnopravnost stvarna.

BRODOGRADILIŠTE

Sindikata 3. maja počeo pripreme za štrajk

RIJEKA - Povjerenstvo podružnice Sindikata metalaca Hrvatske u Brodogradilištu 3. maj u ponedjeljak je počelo pripreme za štrajk koji može odgoditi samo ostavka Uprave, priopćeno je iz tog sindikata. Sindikat tvrdi da je Uprava najavila ostavke na sastanku sa sindikalnim predstavnicima 31. listopada. »Međutim, svjedoci smo nastavka igrokaza u 'kazališnom komadu 3. maj' u kojem su glavni glumci članovi Uprave, stoga morate znati da odgoda najavljenih ostavki nije ništa drugo nego zauzimanje što boljeg položaja i što bolje financijske koristi pod krinkom možebitnih zastoja i štete da bi si pribavili što bolje pregovaračke pozicije za osobnu korist, na uštrb radnika 3. maja«, stoji u priopćenju. Sindikat poziva Vladu da smjene Upravu i provjere odgovornost članova Nadzornog odbora za dovođenje u pitanje egzistencije 3000 radnika. [Hina]

POSLOVANJE

Dobit Vjesnika 7,9 milijuna kuna

ZAGREB - Neto dobit Vjesnika u prvih devet mjeseci iznosila je 7,9 milijuna kuna, što je 18,2 posto ili 1,75 milijuna kuna manje od dobiti iz istog prošlogodišnjeg razdoblja, kaže se u financijskom izvješću koje je Vjesnik objavio na Zagrebačkoj burzi. U prvih devet mjeseci ostvareni su ukupni prihodi od 185 milijuna kuna, što je na razini ostvarenja prihoda za devet mjeseci prethodne godine. Istodobno, ukupni rashodi, koji iznose 177,1 milijun kuna, povećani su 1,5 posto. U strukturi ukupnih prihoda 90 posto su prihodi od prodaje tiskarskih usluga. Ostali prihodi iz poslovanja sudjeluju sa sedam posto, a financijski s tri posto. U strukturi ukupnih rashoda operativni rashodi sudjeluju s 97 posto, dok tri posto čine financijski rashodi. [Hina]

PROSVJED

Studenti traže besplatne školarine

ZAGREB - U organizaciji Bolonjske sekcije Kluba studenata Filozofskog fakulteta u srijedu će se održati prosvjed studenata koji traže da Vlada donese odluku prema kojoj bi visoko obrazovanje u Hrvatskoj bilo besplatno za sve. Studenti traže i veća ulaganja u sustav obrazovanja, jer kontinuirani rast školarina građani ne mogu pratiti. Prema riječima jednog od organizatora Martina Beroša, na prosvjedu očekuju oko tisuću studenata. Povorka će u 11 sati krenuti ispred Filozofskog fakulteta, a okupljanje je u podne predviđeno ispred muzeja Mimara, od kuda će studenti krenuti do Katarinskog trga. [A. Ko.]

AKTUALNO Na četiri milijuna stanovnika u Hrvatskoj tek 1800 psihologa

Psihologa najviše nedostaje u obrazovanju i zdravstvu

□ Psihologa nema u domovima zdravlja, a malo ih je i po školama i vrtićima, gdje bi upravo oni trebali pravodobno uočavati djecu s problemima u razvoju

ZAGREB - Ako je suditi prema ponašanju i eskalaciji nasilja, Hrvatskoj nedostaje psihologa koji bi takva stanja trebali dijagnosticirati i spriječiti. U Hrvatskoj psihološkoj komori procjenjuju da imamo oko 1800 psihologa (nisu svi prijavljeni u Komori), a relativno malo je nezaposlenih, oko 40. Predsjednica Komore Ljiljana Pačić-Turk potvrđuje da toliko psihologa nipošto ne podmiruje potrebe u odnosu na broj stanovnika, a osobito kad je u pitanju aktualno stanje u društvu. U obrazovanju i zdravstvu zaposleno je otprilike pola od ukupnog broja psihologa, a upravo tamo ih najviše i nedostaje. Psihologa nema u domovima zdravlja, a nekad je to bilo mjesto prvoga kontakta kad se pojave problemi. Umjesto kod psihologa, zbog poremećaja pona-

šanja danas se najčešće odmah ide psihijatru.

U školama radi 30 posto psihologa (računajući i vrtiće), a glavni problem s tim u vezi - zbog kojega Komora ima prepisku s mjerodavnicama od 2005. godine - neodgovarajući su pedagoški

standardi. Stručni suradnici, primjerice u vrtićima, su pedagog, psiholog i defektolog, ali nije precizirano koji profil suradnika mora imati vrtić do 200, odnosno 400 djece. Navodi se samo da to moraju biti jedan, odnosno dva suradnika. Tek u vrtići-

Unatoč sve većem nasilju među djecom, u školama još nisu osnovana psihološka povjerenstva

PRIVATNA PRAKSA

Psiholozi - obrtnici

Psiholozi su nekad radili kao zaposlenici domova zdravlja, a nakon privatizacije trebali su kao i liječnici otvarati privatne prakse. No, to su mogli jedino kao obrtnici. Tek s osnivanjem psihološke komore (2004. godine) dozvoljena im je privatna praksa, ali ne u sustavu zdravstva, pa nemaju pacijente s uputnicom. Psiholozi su, međutim, i slabo plaćeni. Oni s doktoratom i 20 godina staža nemaju više od 8000 kuna mjesečno. Komora predlaže da ih se svrsta među zdravstvene djelatnike, što donosi i više koeficijente.

ma s više od 600 djece treba zaposliti tri stručnjaka, pa se podrazumijeva da bi među njima trebao biti i jedan psiholog.

Ljiljana Pačić-Turk podsjeća da je osnovna uloga psihologa u školama prevencija i pravodobno uočavanje djece s poteškoćama. Logično bi bilo da, primjerice, svaki vrtić ima psihologa koji će problematičnu djecu pratiti po nekoliko godina, kroz to vrijeme uočiti koja proživljavaju nepovoljne okolnosti odrastanja, nasilje... U vrijeme velikog porasta nasilja po školama Komora je uvjeralala nadležne kako svaka škola treba imati i psihološko savjetovalište, otvorena vrata za svu djecu koja imaju probleme s učenjem, agresivnošću, strahovima, kompleksima... Nije osnovano nijedno. [Biserka Lovrić]